

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

ДЕН ЕНЬІ

УДК 78.071.22:94(510)

ДИСЕРТАЦІЯ

**НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРНА ТРАДИЦІЯ У КИТАЙСЬКІЙ
ФОРТЕПІАННІЙ МУЗИЦІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ**

02 – культура і мистецтво

025 – Музичне мистецтво

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Ден Еньї

Науковий керівник: Булах Тетяна Борисівна – кандидат мистецтвознавства,
доцент

Суми –2025

АНОТАЦІЯ

Ден Еньї. «Національна культурна традиція у китайській фортепіанній музиці другої половини ХХ століття». – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 02 – Культура і мистецтво, зі спеціальності 025 – Музичне мистецтво. – Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. – Суми, 2025.

Національна культурна традиція у китайській фортепіанній музиці другої половини ХХ століття є потенційно цікавим простором для поглибленого дослідження, яке на сьогоднішній день набуває мистецько-культурного та історичного значення у контексті сучасних наукових досліджень у галузі музикознавства та культурології. Основна актуальність даної теми полягає в її спроможності розкрити глибокі та складні взаємозв'язки між музичним мистецтвом, культурними феноменами та соціальним контекстом, що спрямовано на опанування впливу культурних факторів на процес творчості та формування національної музичної ідентичності в різних країнах. Китай обрано як країну, яка має достатньо стійкий вектор збереження національної ідентичності при критичному підході до зовнішніх впливів, їх адаптації та асиміляції.

У світлі зростаючої культурного обміну, розуміння та збереження національної культурної спадщини набуває особливого значення. Китайська фортепіанна музика, як складова цієї спадщини, не лише відображає мистецтво творців, але й підкреслює дух епохи, культурні та історичні контексти. Тому, дослідження такої теми дозволить виявити та проаналізувати ключові аспекти у формуванні музичної культури Китаю у другій половині ХХ століття, що стане важливим кроком у збереженні та розвитку мистецької спадщини.

Вивчення національної культурної традиції у фортепіанній музиці Китаю також відповідає загальній тенденції у галузі музикознавства, яка полягає в пошуку нових методологічних підходів та інтердисциплінарних зв'язків. Застосування широкого спектру наукових методів, таких як історичний, культурологічний, структурно-герменевтичний, системний, функціональний, компаративний та музикознавчий, дозволяє глибше розкрити сутність процесу взаємодії між культурними та музичними явищами у контексті китайської фортепіанної музики.

Глибинне вивчення регіональної музичної традиції, що складалася протягом десятиліть, має вагоме значення як для академічного, так і для практичного музичного світу. Акцент на аналізі творчості китайських композиторів у сфері фортепіанної музики другої половини ХХ століття допомагає виявити унікальні аспекти мистецтва, які проявилися у творах цього періоду. Зокрема, студія творчості композиторів є ключовою для розуміння еволюції музичної мови, її зв'язку з культурною та історичною ситуацією у країні та за її межами.

Дослідження основних елементів національної культурної традиції, що відбиваються у фортепіанних творах, виявляє ключові компоненти музичного діалогу з історією, філософією та мистецтвом Китаю. Цей аналіз розкриває глибинні зв'язки між фортепіанною музикою та культурним спадом країни, що сприяє поглибленню розуміння мистецтва у контексті культурного ідентитету.

Визначення взаємозв'язку між традиційними культурними елементами та інноваціями у фортепіанній музиці дозволяє краще усвідомити динаміку розвитку музичного мистецтва в умовах культурної трансформації. Аналізуючи інноваційні підходи та їх взаємодію з традиційними елементами, дослідник отримує можливість простежити еволюцію музичної практики та виявити нові форми вираження культурної ідентичності.

Розкриття ролі творчості китайських композиторів у збереженні та розвитку культурної спадщини свідчить про важливість музичної творчості як чинника утримання та розвитку культурно-історичного спадку. Підкреслення значення співіснування різних музичних традицій та балансу між збереженням автентичності та трансформацією у формуванні китайської фортепіанної музичної ідентичності наголошує на важливості взаємодії культур у процесі формування музичного ландшафту.

Отже, дослідження китайської фортепіанної музики другої половини ХХ століття в контексті національної культурної традиції є суттєвим внеском у розвиток музикознавства та культурології, що відображає глибоке розуміння мистецтва як ключового компонента культурного діалогу та ідентичності.

У дисертації акцентовано на визначенні ключових аспектів та механізмів творчого еволюціонування китайської фортепіанної музики у контексті історичного розвитку, що належить до складних завдань наукового дослідження та вимагає системного та глибокого аналізу. Сучасність, а також формування музичних стилів і напрямків у другій половині ХХ століття в Китаї, безперечно, залежали від впливу історичних подій, включаючи Опіумні війни та їхні наслідки, які стали ключовими етапами в розвитку культурного середовища країни.

Аналіз механізмів творчого еволюціонування музичного мистецтва відображає ряд факторів, що визначали динаміку його розвитку. Це включає реакцію митців на соціальні й політичні зміни, трансформації у музичних освітніх програмах та методах викладання, а також прийоми та інновації у творчому процесі, що спонукали до новаторських підходів у створенні музичних творів. Крім того, взаємодія з іншими музичними культурами, насамперед західноєвропейськими, відіграла важливу роль у формуванні китайської фортепіанної музики. Цей процес сприяв не лише обміну музичними ідеями та техніками, але й збагаченню та розширенню музичного виразу.

Шляхом аналізу творчості видатних композиторів, таких як Тан Дун, Чжоу Лун та Цюй Сяосун, проаналізовано використання традиційних китайських елементів у сучасному мистецтві відповідно до трансформацій національних традицій та філософських поглядів. Йдеться про використання таких складових як ритуальність та обрядовість (Тан Дун), релігійно-філософських поглядів (Чжоу Лун), буддійській концепції та філософії Лао Цзи (Цюй Сяосун). Проведено аналіз творчості китайських композиторів, які інтегрують елементи західної масової музики у свої твори, що відображає глибокі та суттєві трансформації в музичній сфері, породжені процесами глобалізації культури. Прикладом такої інтеграції є твір «Ритм» композитора Інаня Вана. З таких позицій також розглянуто творчість Сяонаня Сюя, який у своїх творах демонструє органічне поєднання власних музичних традицій, що мають глибинне регіональне підґрунтя, з елементами західної музики, як ілюстрацію взаємодії культурних впливів. У його Фантазії №1 можна виділити унікальне злиття жанрового підходу фантазії західної музичної традиції з східною методикою формоутворення, що базується на імпровізаційному підході до структурної організації. Елементи авангарду розглянуто на прикладі композиції «Ліана» Тяньцзі Вана, інтеграцію та асиміляцію сонористичних технік також підтверджує аналіз першої частини «Токкати» Іфея Чжао.

Визначено риси китайської музичної естетики з позицій розвитку фортепіанної культури й виявлено, концепція Жонг хе (中和) – «центральна гармонія», Інъ роу (陰柔), або «жіноча м'якість», а також проаналізовано традиційні лади китайської музики у системі їх естетичного навантаження відповідно до специфіки формування національної традиції, у тому числі три типи гептатонічних ладів, які розвинулись з пентатонічної шкали Я Юе (використовується для ритуальної музики та музичної освіти, такі жанри, як Кунь Цю, Пі Хуан та Пекінська опера (京劇)), Цін Юе (походить із народної традиції та набув популярність на північному заході Китаю), Янь Юе (має

корені в традиційній індійській чи арабській музиці та має сильний вплив на народні пісні Сіньцзян та використовується у святковій музиці та всіма соціальними класами).

У фортепіанній музичній культурі Китаю виділено два основні аспекти традиційності. Перший аспект виникає з інструментальної музики, в той час як другий формується на основі пісенної культури Китаю. Дослідження показує, що основу для фортепіанної музики склали традиційні китайські народні пісні. Ці пісні поділяються на чотири основні жанри: сяодяо, шанге, хаоцзи та янге. Кожен з цих жанрів відображає регіональні особливості Китаю, відбиваючи його географічне положення та культурні аспекти, що впливають на музичні традиції та стилістику.

У межах дослідження було проведено аналіз одинадцяти регіонів, що відіграють важливу роль у китайській музичній культурі. Цей підхід відповідає потребі в глибокому розумінні музичної спадщини країни, оскільки кожен регіон має свої унікальні характеристики та історичні контексти, які впливають на музичні традиції та їх еволюцію. Географічне розташування і провінції визначають основні територіальні межі, всередині яких формуються та розвиваються музичні стилі та жанри. Діалектика, яка є важливим аспектом культурної ідентичності, також впливає на музичну виразовість та мову різних регіонів. Жанри та характеристики музики відображають специфіку місцевого культурного середовища та його соціально-історичні особливості. Специфіка пентатонічного ладу, який є основою багатьох традиційних китайських мелодій, також відіграє важливу роль у формуванні музичної ідентичності різних регіонів. Такий глибокий аналіз різних аспектів музичної культури Китаю дозволяє краще розуміти її складові елементи та внутрішні зв'язки між ними.

Проаналізована традиційна культура Китаю відображена у сучасній фортепіанній музиці через різноманітні жанри, художні прийоми та структури, що залишаються стійкою константою, здатною до адаптації та розвитку, а також взаємодії з сучасністю на рівні діалогу між культурами

Сходу та Заходу. Така музична традиція Китаю виявляється у різноманітних жанрах, включаючи прелюдії, фортепіанні мініатюри, програмні композиції та сонатну творчість, представлені в творчості різних композиторів, які активно адаптують і переосмислюють культурні та музичні традиції.

Виявлено, що музична традиція Китаю зберігає ключові елементи, що детермінують її унікальність. Серед цих елементів виділяються циклічне музичне мислення, що ґрунтується на континуальності та інтуїції, сакральна символіка, що переплітає музичну граматику з релігійними й космологічними поняттями, а також використання релігійних та філософських концепцій для створення емоційно насиченої музики. Ці аспекти не лише є стійкими впродовж історії, але й виявляються ключовими в контексті культурної трансформації та взаємодії з іншими музичними традиціями. Розгляд цих констант створює основу для аналізу інтегративності музичного етосу, який відображає унікальність китайської музичної культури, як суттєвого змістового носія традицій у взаємодії з глобальним музичним середовищем.

Ключові слова: музична традиція, китайська фортепіанна культура, регіональна музика, національна філософія світосприйняття.

Список публікацій здобувача

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Ден Еньї. Вектори збереження китайської традиційної музики. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал.* 2024. № 1. С. 356–360. DOI 10.32461/2226-3209.1.2024.302101
2. Ден Еньї. Основні етапи еволюції музичної взаємодії китайської та західної музичних традиції. *Слобожанські мистецькі студії.* № 1. 2024. С.26-29. DOI: <https://doi.org/10.32782/art/2024.1.5>
3. Ден Еньї. Семантика назв фортепіанних етюдів Ло Майшо як перетворення традиційних національних образів. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки*

та теорії і практики освіти, вип. 69, 2023. С. 104-122. DOI 10.34064/khnum1-6905

Стаття у закордонному виданні

4. Dan Enyi. Harmonizing traditions: cultural synthesis through piano adaptations of Chinese folk songs. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*, 2024 No.1 С.149-155 <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2024-1-17>

Опубліковані праці апробаційного характеру

5. Ден Еньї. Культурна традиція у музиці Китаю. Мистецькі та культурні дослідження: матер. II міжнародної конференції. Латвійська академія музики імені Я. Вітола. Рига. 11-12 листопада 2023 р. С. 88.
6. Ден Еньї. Експерименти китайських композиторів з сучасними технологіями Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. Конф. Київ, 19 жовтня 2023 р. . Київ : НАКККиМ, 2023. С. 103-104
7. Ден Еньї. Твір Ван Цзяньчжуна «Хмара переслідує місяць» як синтез традиційної та європейської традиції. Музичний твір як інтенція художньо-виконавського мислення: Матеріали XVII Всеукраїнської студ.-аспір. наук.-практ. конф. / Дніпровська академія музики. Дніпро: ЛПА, 2023. С. 63-65
8. День Еньї. Музичні образи у китайській фортепіанній музиці: вплив культурних традицій та розвиток європейських жанрів. Музика в діалозі з сучасністю: освітні, мистецтвознавчі, культурологічні студії / Music in dialogue with the modernity: studios of educational, art history, culturological : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 17–18 квіт. 2024 р..М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, ф-т муз. мистецтва.– Київ : КНУКиМ, 2024.С.90-92

ABSTRACT

Den Enyi. «National Cultural Tradition in Chinese Piano Music of the Second Half of the 20th Century». – Qualifying scientific work on manuscript rights.

Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge 02 - Culture and art, in the specialty 025 - Musical art. - Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko. – Sumy, 2025.

The national cultural tradition in Chinese piano music of the second half of the 20th century is a potentially intriguing space for in-depth exploration, which currently holds artistic, cultural, and historical significance in the context of contemporary research in musicology and cultural studies. The main relevance of this topic lies in its ability to reveal profound and complex relationships between musical art, cultural phenomena, and social context, aimed at understanding the influence of cultural factors on the creative process and the formation of national musical identity in different countries. China has been chosen as a country with a sufficiently resilient vector for preserving national identity while critically approaching external influences, their adaptation, and assimilation.

Studying the national cultural tradition in Chinese piano music also aligns with the general trend in the field of musicology, which involves the search for new methodological approaches and interdisciplinary connections. The application of a wide range of scientific methods, such as historical, cultural, structural-hermeneutic, systemic, functional, comparative, and musicological, allows for a deeper understanding of the essence of the interaction between cultural and musical phenomena in the context of Chinese piano music.

In-depth study of the regional musical tradition that has developed over decades holds significant importance for both the academic and practical music world. Focusing on the analysis of works by Chinese composers in the field of piano music from the second half of the 20th century helps to uncover unique aspects of artistry that were prominent in works of this period. In particular, studying the works of composers is crucial for understanding the evolution of

musical language, its connection to the cultural and historical context within the country and beyond its borders.

Researching the core elements of the national cultural tradition reflected in piano works reveals the key components of musical dialogue with the history, philosophy, and art of China. This analysis unveils profound connections between piano music and the cultural heritage of the country, contributing to a deeper understanding of art within the context of cultural identity.

Understanding the interplay between traditional cultural elements and innovations in piano music allows for a better grasp of the dynamics of musical art development amidst cultural transformation. By examining innovative approaches and their interaction with traditional elements, researchers can trace the evolution of musical practice and identify new forms of cultural expression.

The exploration of the role of Chinese composers in preserving and developing cultural heritage underscores the importance of musical creativity as a factor in the maintenance and evolution of cultural-historical legacy. Emphasizing the significance of coexistence among different musical traditions and striking a balance between preserving authenticity and transformation in shaping Chinese piano musical identity highlights the importance of cultural interaction in the process of forming the musical landscape.

Therefore, the study of Chinese piano music in the context of the national cultural tradition of the second half of the 20th century represents a significant contribution to the development of musicology and cultural studies, reflecting a deep understanding of art as a key component of cultural dialogue and identity.

The dissertation focuses on identifying key aspects and mechanisms of the creative evolution of Chinese piano music within the context of historical development, which constitutes a complex task of scholarly research requiring systematic and in-depth analysis. The contemporary period, as well as the formation of musical styles and directions in China in the second half of the 20th century, undoubtedly depended on the influence of historical events, including the

Opium Wars and their aftermath, which were pivotal stages in the development of the country's cultural environment.

The analysis of mechanisms of creative evolution in music reflects several factors that shaped the dynamics of its development. This includes artists' reactions to social and political changes, transformations in music education programs and teaching methods, as well as techniques and innovations in the creative process that spurred innovative approaches in creating musical works. Additionally, interaction with other musical cultures, primarily Western European, played a crucial role in shaping Chinese piano music. This process not only facilitated the exchange of musical ideas and techniques but also enriched and expanded musical expression.

Through the analysis of the works of prominent composers such as Tan Dun, Zhou Long, and Xu Xiaosun, the utilization of traditional Chinese elements in contemporary art is examined in line with the transformations of national traditions and philosophical perspectives. This includes the incorporation of components such as ritualism and ceremonialism (Tan Dun), religious-philosophical views (Zhou Long), and Buddhist concepts and the philosophy of Laozi (Xu Xiaosun). An analysis of the works of Chinese composers who integrate elements of Western popular music into their compositions is also conducted, reflecting profound and significant transformations in the musical sphere driven by processes of cultural globalization. An example of such integration is Inanya Wang's piece «Rhythm». From this perspective, the creative work of Xionan Xuyu is also considered, demonstrating the organic fusion of his own musical traditions, deeply rooted in the regional context, with elements of Western music as an illustration of cultural influences. In his Fantasy No. 1, a unique merger of the genre approach of fantasy from the Western musical tradition with Eastern methods of formal organization, based on an improvisational approach to structural organization, can be distinguished. Elements of the avant-garde are examined through Tianzi Wang's composition

«Liana», and the integration and assimilation of sonoristic techniques are confirmed through an analysis of the first part of Ifei Zhao's «Toccata».

The features of Chinese musical aesthetics are identified from the perspective of piano culture development. Concepts such as Zhonghe (中和) – «central harmony» and Yinrou (陰柔) – «feminine softness» are explored. Traditional Chinese musical modes are analyzed in terms of their aesthetic significance within the framework of national tradition formation. This includes three types of heptatonic modes, which evolved from the pentatonic scale: Yayue (used for ritual music and music education, genres such as Kunqu Opera, Peking Opera), Qingyue (originating from folk tradition and popular in northwest China), and Yanyue (with roots in traditional Indian or Arabic music, heavily influencing Xinjiang folk songs and used in festive music across all social classes).

In the piano music culture of China, two main aspects of tradition are distinguished. The first aspect arises from instrumental music, while the second is formed based on China's song culture. Research shows that traditional Chinese folk songs laid the foundation for piano music. These songs are divided into four main genres: xiaodiao, shange, haozi, and yangge. Each of these genres reflects the regional characteristics of China, reflecting its geographical location and cultural aspects that influence musical traditions and stylistics.

Within the scope of the research, an analysis of eleven regions was conducted, each playing a significant role in Chinese musical culture. This approach corresponds to the need for a profound understanding of the country's musical heritage, as each region has its unique characteristics and historical contexts that influence musical traditions and their evolution. Geographical location and provinces define the main territorial boundaries within which musical styles and genres are formed and developed. Dialectics, an important aspect of cultural identity, also influence the musical expressiveness and language of different regions. Genres and characteristics of music reflect the specificity of the local cultural environment and its socio-historical peculiarities. The specificity of the pentatonic scale, which serves as the basis for many traditional Chinese

melodies, also plays a significant role in shaping the musical identity of different regions. Such a deep analysis of various aspects of China's musical culture allows for a better understanding of its components and the internal connections between them.

The traditional culture of China is reflected in contemporary piano music through various genres, artistic techniques, and structures that remain resilient constants capable of adaptation and development, as well as interaction with modernity through a dialogue between Eastern and Western cultures. This musical tradition of China is manifested in various genres, including preludes, piano miniatures, programmatic compositions, and sonata works, presented in the works of different composers who actively adapt and reinterpret cultural and musical traditions.

It has been found that the musical tradition of China preserves key elements that determine its uniqueness. Among these elements are cyclical musical thinking, based on continuity and intuition, sacred symbolism intertwining musical grammar with religious and cosmological concepts, as well as the use of religious and philosophical concepts to create emotionally rich music. These aspects are not only enduring throughout history but also prove to be crucial in the context of cultural transformation and interaction with other musical traditions. Considering these constants provides a basis for analyzing the integrative nature of the musical ethos, which reflects the uniqueness of Chinese musical culture as a significant carrier of tradition in interaction with the global musical environment.

Key words: musical tradition, Chinese piano culture, regional music, national philosophy of worldview.

List of author's publications

Research works

in which the main scientific results of the thesis are published

1. Dan Enyi. (2024). Vektory zberezhennya kytays'koyi tradytsiynoyi muzyky. [Preservation vectors of traditional Chinese music]. National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal, 1, 356–360. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2024.302101>
2. Dan Enyi (2024). Osnovni etapy evolyutsiyi musychnoyi vzayemodiyi kytays'koyi ta zahidnoyi muzychnykh tradytsiy [Main stages of the evolution of musical interaction between Chinese and Western musical traditions]. Sloboda Art Studies. № 1. C.26-29. DOI: <https://doi.org/10.32782/art/2024.1.5>
3. Dan Enyi (2023). The semantics of the names of Luo Maishuo's Piano Etudes as the transformation of traditional national images. Problems of Interaction Between Arts Pedagogy and the Theory and Practice of Education 69(69):104-122 DOI:[10.34064/khnum1-69.05](https://doi.org/10.34064/khnum1-69.05)
4. Dan Enyi, Harmonizing traditions: cultural synthesis through piano adaptations of Chinese folk songs. Baltic Journal of Legal and Social Sciences, 2024 No.1 C.149-155 <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2024-1-17>

Research works

which certify the approbation of the materials of the thesis

5. Dan Enyi. Cultural tradition in the music of China. Art and cultural studies. II international conference. Latvian Academy of Music named after Y. Vitola. Riga. November 11-12, 2023, pp. 88.
6. Dan Enyi. Experiments of Chinese composers with modern technologies [Experiments of Chinese composers with modern technologies]. Cultural and artistic environment: creativity and technologies: materials of the XV Vseukr. science and practice Conf. Kyiv, October 19, 2023. Kyiv: NAKKKiM, 2023. P. 103-104
7. Dan Enyi. Tvir Van Tszyan'chzhuna «Khmara peresliduye misyats'» yak syntez tradytsiynoyi ta yevropeys'koyi tradytsiyi [Wang Jianzhong's work «A Cloud Haunts the Moon» as a synthesis of traditional and European tradition]. A musical work as an intention of artistic and performing thinking: Materials of

the XVII All-Ukrainian student-aspirant. science and practice conf. Dnipro Academy of Music. Dnipro: LIRA, 2023.P. 63-65

8. Dan Enyi. MUSICAL IMAGES IN CHINESE PIANO MUSIC: THE INFLUENCE OF CULTURAL TRADITIONS AND THE DEVELOPMENT OF EUROPEAN GENRES. *Music in Dialogue with Modernity: Educational, Art History, and Cultural Studies: Proceedings of the International Scientific-Practical Conference*, Kyiv, April 17-18, 2024, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kyiv National University of Culture and Arts, Faculty of Musical Arts. Kyiv: KNUKiM, 2024.P.90-92